

ОШ "17. ОКТОБАР" ЈАГОДИНА

БИЛТЕН

2025

Б И Л Т Е Н

октобар, 2025. године

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА ШКОЛЕ ЗА ШК. 2024/25. ГОДИНУ

Ова школска година протекла је у знаку штрајка свих синдиката просветних радника због лошег материјалног положаја, непоштовања потписаног Протокола, измене кривичног законика и солидарности и подршке студентима у борби за боље и праведније друштво.

У првом полугодишту у неколико наврата су часови скраћивани на 30 минута, а четири дана је било тоталне обуставе рада. Због одлуке Министарства просвете да се прво полугодиште заврши 23.12. 2024. године синдикати су донели одлуку да се неће утврђивати успех ученика на полугодишту те се и седнице већа нису ни одржале.

Друго полугодиште почело је 20.1.2025. године са минимумом процеса рада. Настава на 30 минута трајала је до 8.4. 2025. године. Од 25.до 28. фебруара била је тотална обустава рада. До краја школске године (30. 5. за 8. разреде и 13.6. за остале) надокнађени су сви пропуштени часови.

И завршни испит је претрпео измену календара, па је одржан од 23. до 25. Јуна.

Због свих ових околности добар део планираних активности свих тела и органа школе није реализован по плану.

УСПЕХ УЧЕНИКА НА КРАЈУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

Разред	Свега ученика	Позитиван успех			Негативан успех	Неоцењено
		Одличан	Вр.добар	Добар		
ПРВИ	49					
ДРУГИ	58	49	9			
ТРЕЋИ	89	74	15			
ЧЕТВРТИ	53	34	8	1		
ПЕТИ	65	31	21	12		1
ШЕСТИ	88	55	26	7		
СЕДМИ	85	54	21	10		
ОСМИ	78	46	29	2		
СВЕГА:	565	343	129	23		1

РЕАЛИЗАЦИЈА ОСТАЛИХ АКТИВНОСТИ ОД 5-8. РАЗРЕДА

Додатна настава		Допунска настава	Слободне активности		Припремна настава
Наставни пред.	Бр.час.	Бр.час.	Назив актив.	Бр.час.	Бр. часова
Српски језик			Драмско-рецитаторска секција	27	12
Страни језици	29	44			
Биологија и хемија	76	87			
Математика	104	68	Представљање врста Паралелограма на необичан и маштовит начин		32
Физика	6	8			10
Географија	6	8	Облици рељефа	1	10

	Време реализације/тема/активност/ облици образовно-васпитног рада
Огледни и угледни часови	Обрада слова Ј и У „Шта је то клима, утицај климе на биљке, делови биљке “ Климатске картице за децу: „ Путујемо кроз време у нашем климатском возилу, Шта утиче на кретање тела“ La journée des professeurs de français Deutsch – Englisch / сличности и разлике Упознавање ученика 4. разреда са предметним наставницима Заштићени објекти у Србији
Тематски дани	Јесен „Свети Сава- школска слава“ Зима „ 8.март“ Ускрс Настава у природи- Врановац „У сусрет Светом Сави“ „Свети Сава“ "Међународни дан матерњег језика". „Ускршње радости“ „У сусрет Укрсу“ „У свету илузија“ Екскурзија
Пројектна настава	Приредба за пријем првака Здрава храна „Климатске промене“ (пројекат-СОН) „Временске непогоде, вода као услов живота“ (пројекат-СОН) „Лето. Како нам природа помаже“(пројекат-СОН) „Моја прва забавна учioniца“ „Заједно и безбедно кроз детињство“- поројекат ПУ Јагодина „Занимљивости из шумског света“ „Позориште сенки“ Израда пробног пријемног-У сусрет малој матури 5.разред-Бројеви кроз историју,географију и математику Представљање врста паралелограма на необичан и маштовит начин – 6.разред Обрада података на тему по избору групе – 7.разред „Аги и Ема у дигиталном свету“ 5.разред (српски језик и информатика) „Птице мог краја кроз дигиталну пројекцију“ 6.разред (биологија и информатика) „Квадрат бинома и разлика квадрата кроз Гугл алате“ 7.разред (математика и информатика) „Забележено у песамама“ - Географски појмови у музици и литератури „Облици рељефа у ликовној култури и географији“ „Настанак друштва и државе“
Радионице	ЧОС (Радица) Грађанско васпитање Ваннаставне активности Презентација стоматолога(родитеља) на тему „Здравље уста и зуба“ Презентација родитеља- медицинска сестра „Моја прва забавна учioniца“ „Мала школа“ „ Цаке за петаке, да речи потеку“ „Свети Сава – живот и наслеђе“ ЧОС и ГВ Учешће у хуманитарним акцијама прикупљању средстава и ликовној васкршњој и новогодишњој радионици
Посете/излети	Културни центар- Светосавска академија; Школа тениса – том приликом ученицима је одржан час тениса; Културни центар- Општинско такмичење у

	рецитовану; Посета ватрогасаца-спасилаца, презентација како поступити у елементарним непогодама; Дом здравља- редовни систематски преглед и стоматолошки преглед зуба; Друштво учитеља у Јгодини- информације о семинарима, стучним скуповима и вебинарима; Дан пешачења у организацији Планинарског друштва „Рунолист“ , Час српског језика у градској библиотеци "Радислав Никчевић", Музеј наивне и маргиналне уметности, Завичајни музеј Јагодина, Зоолошки врт и излетиште Поток, Културни центар - Пријем првака, Културни центар - Приредба поводом Дана школе, МУП - Безбедност деце у саобраћају , Сектор за ванредне ситуације - Ватрогасци - Заједно и безбедно кроз детињство, Рециклажни центар „Еко систем“ Јагодина“ Првенство града Јагодине у атлетици, Градска библиотека Радислав Никчевић- презентација књиге, Позоришна представа: Пастирица принцеа, Културни центар; Извиђачи, Извиђачки одред „Бошко Ђуричић“ ; Посета Културном центру и гледање представе " Кад је џунгла нек је са музиком", градско позориште Јагодина; Трећи хуманитарни базар" Јагодинска новогодишња бајка", хала спортова; Градско такмичење у клизању; Промоција плесне школе "Dream team" ; Ускршња хуманитарна акција „Врбица за Јовану и Вука“ у храму Св. апостола Петра и Павла ; Позоришна представа " Са елементима у авантуру", DC Team, Јагодина, Културни центар ; Посета аутора Читанке за трећи разред; „Пинокло“, представа дечијег градског аматерског позоришта Јагодине, снимљена по тексту Пеђе Трајковића; У школској библиотеци библиотекарка је одржала час „У част Вуку Стефановићу Караџићу“ и уједно упознала ученике са занимањем библиотекар у оквиру професионалне оријентације; Позоришна представа "Симона Дневник", Драмски центар Тим и Плесни клуб "DC Team" ; Културни центар „Лети песма око света“-Дан школе; Концерт музичке школе
--	--

ТАКМИЧЕЊА

Због штрајка који је био присутан у школској 2024/25. години одржано је само такмичење из предмета техника и технологија и из ликовне културе („Мали Пјер“), док из осталих предмета нису реализована такмичења која су била планирана.

Ликовна култура- Мали Пјер: 1.место општинско такмичење

Техника и технологија: 1. место општинско и 4. место окружно такмичење

СПОРТ

СПОРТ	ОПШТИНСКО	ОКРУЖНО	МЕЂУОКР.	РЕПУБЛ.
КОШАРКА	учешће дечаци			
ОДБОЈКА	2. м . дечаци 1. м. девојчице	1. м. девојчице	2. м. девојчице	
ПЛИВАЊЕ		1. м. 1 ученик 2. м. 2 ученика 1 уч. учешће		1 уч. учешће
АТЛЕТИКА	1. место 2 ученика	1. место 2 ученика	1. м. 1 уч. 2. м. 1 уч.	4. м. 1 уч.
ЏУДО		2. м. 1 уч.		3. м. 1 уч. 1 уч. учешће
ТРКА ЗА СРЕЋНИЈЕ ДЕТИЊСТВО			1 .м. 2 уч. 2. м. 1 уч.	

ЕКСКУРЗИЈА

Процедура спровођења наставних екскурзија започела је предлогом стручних већа и комисије за наставне екскурзије Наставничком већу у августу 2024. године које је исте и усвојило.

Савет родитеља дао сагласност на програм излета и екскурзија.

Након истека законског рока и спроведене процедуре јавне набавке, понуде је поднела једино ТА „Атлантик“ те су са њом потписани оквирни споразуми.

После прикупљених потписа родитеља и утврђеног процента заинтересованих ученика (најмање 60%) потписани су уговори са туристичком агенцијом по партијама.

Због штрајка просветних радника од почетка другог полугодишта, Наставничко веће, на седници одржаној 21.3.2025. године, донело је одлуку да се не изводе дводневне екскурзије које су биле планиране у априлу месецу. Како је штрајк престао почетком априла реализоване су самоједнодневне екскурзије у мају месецу.

Превоз је организован аутобусима високе туристичке класе са водичима који су били на високом нивоу. Обиласке свих локалитета пратили су и локални водичи.

Агенција је обезбедила гратис за стручног вођу пута, за разредне старешине и за по једног ученика на сваких 20 плативих.

О терминима извођења свих путовања обавештена је саобраћајна полиција која је вршила преглед свих аутобуса.

1. РАЗРЕД: 29.5.2025., 47 ученика .

Јагодина-Свилајнац- Крагујевац-Јагодина.

Полазак из Јагодине у 9,00. Обилазак Крагујевца и спомен парка Шумарице. Долазак у Свилајнац у Природњачки музеј у 13,00. После организованог ручка обилазак музеја и слободно време. Повратак у Јагодину у 16,30.

2. РАЗРЕД: 26.5.2025.године,, 49 ученика.

Јагодина- Жича-Врњачка Бања- Јагодина

Полазак из Јагодине у 9, 00. У Жичу се стигло око 11,30. После обиласка манастира одлазак у Врњачку Бању. Одмах се отишло на ручак у ресторан на улазу у Врњачку Бању. После ручка обилазак и разгледање бање. Повратак у Јагодину око 18,00.

3. РАЗРЕД 27.5.2025.године, 86 ученика

Јагодина- Београд-Јагодина

Полазак из Јагодине у 8,00 часова. Аутобусима се дошло до зграде Скупштине РС.

Обилазак Музеја илузија организован је у две групе. Друга група била је у „Меку“. Шетња кроз центар града, Кнез Михаиловом улицом до Калемегдана. Обилазак Калемегдана. Ручак је организован у ресторану у самом парку.

Наставак путовања до Авале и обилазак ТВ торња. Повратак у Јагодину око 20,00.

4. РАЗРЕД: 28.5.2025.године, 49 ученика

Јагодина-Ниш- Нишка Бања- Јагодина

Полазак из Јагодине у 8,00 часова. Долазак у Ниш и доручак у „Меку“.Наставак путовања до Чегра, а затим повратак у Ниш у Ћеле кулу. Одлазак у Нишку Бању на организован ручак у ресторану. Слободно време. Повратак у Јагодину у 19,00

5. РАЗРЕД: 15.5.2025.године, 60 ученика

РЕЛАЦИЈА: Јагодина-Виминацијум –Сребрно језеро- манастир Тумане- Голубац- Јагодина.

Прва дестинација била је Виминацијум. После шетње поред Сребрног језера отишло се у ресторан на ручак. После ручка наставак путовања до манастира Тумане, а затим обилазак голубачке тврђаве. Повратак у Јагодину око 20,00.

Након изведених екскурзија може се констатовати:

- Велики број ученика заинтересован је за локалитете који се обилазе и поштује договорена правила
- Сви наставници одговорно обављају активности везане за екскурзију
- Организација свих екскурзија ТА „Атлантик“ на високом нивоу.

НАСТАВНИЦИ ПИШУ

Стари Словени

Древни народ који је у прошлости насељавао наше просторе, наши преци, оставили су врло мало писаних трагова. Стари Словени нису имали своје писмо, обичаје, веровања и легенде углавном су усмено преношени па се њихова аутентичност губи разним конотацијама препричавања усмено са генерације на генерацију. Како пролазе векови Старословенски магични свет бледи. Оно што се о нашим прецима зна, и доказује или оповргава приче, су и археолошки проналасци и неуморан научни рад којим се научници труде да нам „исткају“ заборављену историју нашег народа.

Порекло Старих Словена

Сматра се да су Словени група народа која почетком XXI века насељава 35 посто територије Европе и велики део Азије и дели се на три групе: Источне Словене (Руси, Белоруси и Украјинци), Западне Словене (Пољаци, Чеси, Словаки и Лулички Срби- неки аутори их сматрају наследницима Балтичких Словена) и Јужне Словене (Срби, Хрвати, Словенци, Македонци и Бугари, уз Црногорце и Бошњаци као припаднике ових народа, сада самосталне). Четврта група, некадашњи Померанијски, Полапски или Балтички Словени, данас више не постоји, већ је у потпуности германизована, изузев Луличких Срба.

Језици

Словенски језици су и данас веома слични а у прошлости је било још мање разлике. Најстарији словенски језик, од којег су се развили сви словенски језици, назива се протословенски или прасловенски. О њему се данас не зна много јер нема споменика најраније словенске писмености. Он датира можда чак и са краја III века пре нове ере, а због чињенице да је у X и XI веку још увек постојала несумњива језичка блискост међусобно удаљених словенских племена, неки научници сматрају да је прасловенски језик постојао све до тог времена, постепено прерастајући у данашње словенске језике.

Религија

Реч „Бог“ у Словена постојала је и пре хришћанства, само се код овог древног народа радило о веровању у више богова или политеизму. Они су поштовали више божанстава којима су се молили, бајали, посвећивали ритуале, предмете или обреде, жртве, статуе, славља, пирове, прославе. Најранија веровања овог народа потичу од поштовања природних појава- земље, воде, ваздуха, ветра, сунца, а потом они те појаве уобличавају у божанства и дају им имена, синонине, посвећују им света места и посебне предмете, преписују особине обичних људи али и магијске, препознају их у животињама и годишњим добрима, непогодама и годинама. Веровало се да је један бог над боговима- врховни бог, то је био Сварог, бог неба и светлости, а негде се спомиње и Перун као врховни бог или друго име за Сварога, али и као његов син. Перун је бог грома и олује. Такође поштују Стрибога- бога воде и ваздуха, Црнобога-владара таме и света мртвих, Триглава-троглавог бога ратника, Велеса – заштитника животиња, плода и шума, Дајбога- бога сунца и ватре, Јаровида-бога срџбе, јарости и рата, Световида-бога са четири главе који може да види све четири стране света истовремено, Весну- богињу пролећа и плодности, Морану- богињу зиме, ноћи и смрти, Мокошу- богињу жена.

Приредила Маја Алексић,
наставник српског језика и књижевности - библиотекар

Занимљивости о српском језику

Српска култура, књижевност и језик су недељиви: обухватају сав српски народ. Верска припадност се не подудара са језичком припадношћу. Српским језиком су говорили и говоре етнички Срби све три вероисповести – православне, римокатоличке и исламске. Српски језик има два равноправна књижевна изговора према рефлексима прасловенског вокала „јат“ – екавски и ијекавски.

Српски језик, са дијалектима који му генетски и структурно припадају, централни је јужнословенски језик, на основу којег је Вук Стефановић Караџић кодификовао (савремени) српски књижевни језик.

Српски језик има мелодијски или музички акценат, као и прасловенски. Новоштокавски прозодијски систем, на чијој основи је створен српски књижевни језик (све његове изговорне, графичке и верске варијанте), са два узлазна и два силазна акцента и разликовањем послеакценатске дужине, јединствен је и у словенском и у индоевропском свету.

Српски књижевни језик и данас, као и у Вуково доба, јесте језик свих штокаваца, јер је штокавско наречје својом целином српско и оно обухвата три верско-културне заједнице српског народа. На том језику испеване су српске народне песме, написан Његошев „Горски вијенац“, преведен Стари и Нови завет (Библија) и створена новија уметничка књижевност. Српски књижевни језик има два равноправна писма: ћирилицу и латиницу. Срби су културни баштиници старословенске писмености и њених азбука, а старословенска глаголица и ћирилица српска су историјска писма.

На темељима хиљадугодишње српске и словенске ћириличке писмености Вук Стефановић Караџић је створио национално фонетско писмо – српску ћирилицу, која је стожерна вертикала српског духовног, културног и историјског идентитета. Срби имају и своје друго писмо: Вуковој ћирилици прилагођену српску латиницу. Употреба писма није национална диференцијална црта – па је латиница саставни део српске културе. Свако слово у српској азбуци чита се по утврђеном правилу, па кад се једном усаврши азбука, лако се изговара свако слово и читање може бити беспрекорно без разумевања значења речи.

Процењује се да српски језик има преко 500 000 речи, али просечна одрасла особа користи активно око 3 000 речи. Многе речи познајемо, разумемо, али их готово и не користимо у свакодневном говору.

Богатство језика чини наш говор изражајнијим, отворенијим, но, ми смо многе речи заменили страном- супер, океј, па поштапалицама- овај, значи...

У српском језику је око 7 000 турских речи, а неке од њих су пореклом арапске и персијске. Толико су прилагођене нашем језику да их доживљавамо као своје.

Српски, за разлику од других језика, грчке и латинске речи прилагођава.

Интересантно је да ниједна српска реч не почиње словом Ф. Фантазија, фабула, филм су из латинског, грчког, енглеског. Одомаћиле су се и речи из немачког- фарба, фалити, флека, из француског- фротир, фијакер, из мађарског- фиока, фрула...

Сви наши говори се одликују лепотом и богатством речи и израза. Неке од њих многима смешно и чудно звуче. Некад оне имају и тешка објашњења. Тутумрак, зјала, фрцокла, пападаћ, диричати, андрмоља, шалабајзер, шушумига, караконцула, керефеке, скарабуцити, кобајаги, папазјанија... само су неке необичне, смешне, а нашој деци потпуно непознате речи.

Ни сами нисмо свесни колико је палиндрома (речи, реченице, изрази који исто значе читани и испочетка или уназад) – *Ана воли Милована, И јогурт ујутру гоји, Они воле бело вино, Сир има мирис...*

Данас кад размишљамо о језику и кад гледамо децу која га слабо познају, па знамо да нас је на овим просторима све мање, сетимо се великог Душка Радовића који је рекао „Волите српски језик свакога дана помало. Српски језик нема никога другог осим нас!“

Приредила Светлана Илић,
наставница српског језика и књижевности

Моја прва забавна учионица

„Отворила школа врата за дечицу широм града, позови и сестру, брата, придружи се нама сада!“

Овако смо пре три године позвали предшколце да се кроз различите креативне радионице припреме за школу. Наш тим, састављен од учитељица тадашњег четвртог разреда, психолога, педагога, наставнице српског језика, информатичара, уз одобрење директорке, осмислио је план активности који је садржао 11 радионица . Било је : математичких, језичких, моторичких, ликовних, музичких и ликовних изазова који су се међусобно прожимали.

Окупио се приличан број деце, чак и петогодишњака. Од четвртка до четвртка, током марта и априла, сви смо с радошћу дочекивали поновни сусрет. Број учитеља и наставника се увећавао и многи су желели да учествују у раду са малишанима. За то време су родитељи ове деце решавали дилеме и стрепње кроз разговоре са школским психологом.

Циљеви ових радионица су: прилагођавање деце на школски амбијент, социјализација, развијање креативности, моторике и упознавање са будућим учитељима, као и промоција школе. Наш труд се многоструко исплатио. Пре свега, постали смо много јачи тим ентузијаста окупљених око заједничког задатка. Изражавали смо своју креативност и допуњавали се кроз своје задатке и ангажовања.

Желимо да верујемо да је овај пројекат наше школе позитивно утицао на окружење јер су још неке јагодинске основне школе кренуле у рад са предшколцима, свака на свој начин.

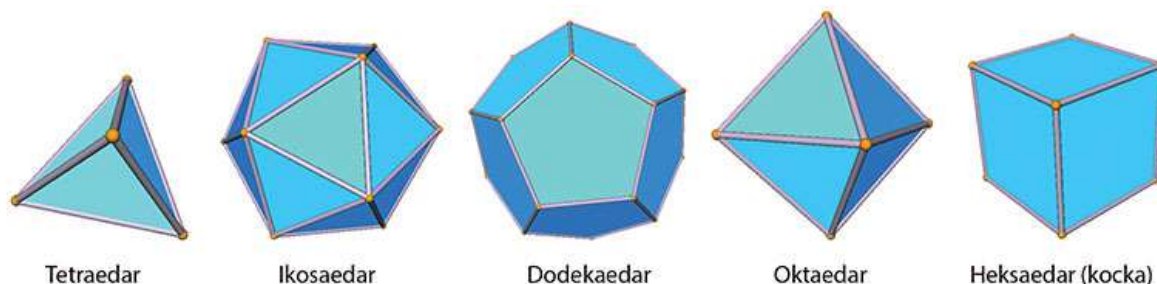
„Забавна учионица“ порасла у „Малу школу“ за шестогодишњаке, а за петогодишњаке остала под старим називом.

Први полазници „Забавне учионице“ су садашњи ђаци трећаци који су с радошћу дочекали да крену у школу. Постали су вредни , полетни и дружељубиви. У току су нове радионице. Нова лица , нова енергија, неки нови клинци .

Учитељице четвртог разреда ОШ „17.октобар“ у Јагодини
Слађана Велојевић, Славица Пантић, Слађана Ђорић и Зорица Павловић

Пет Платонових тела

Правилни полиедри су конвексни полиедри чије су све стране правилни и међусобно подударни многоуглови и код којих из сваког темена полази исти број ивица. Занимљиво је да постоји само пет полиедара који задовољавају поменуте услове. Имена ових тела су изведена из грчких назива за бројеве страна: тетра - четири, хекса – шест, окта – осам, додека – дванаест и икоси – двадесет.

Име	тетраедар	хексаедар	октаедар	додекаедар	икосаедар
Број страна	4	6	8	12	20
Број ивица	6	12	12	30	30
Број темена	4	8	6	20	12

Правилни полиедри су познати и под именом **Платонова тела**, по чувеном старогрчком филозофу Платону. Платон (427-347. г. пре нове ере) један је од најистакнутијих мислилаца своје епохе, који је оставио дубок траг у филозофији и науци уопште.

Платон је тврдио да постоје четири основна елемента, **ЗЕМЉА, ВАТРА, ВОДА и ВАЗДУХ** и свакоме од њих је доделио један правилан полиедар:

**КОЦКА - ЗЕМЉА,
ТЕТРАЕДАР – ВАТРА,
ОКТАЕДАР – ВАЗДУХ,
ИКОСАЕДАР – ВОДА,
ДОДЕКАЕДАР – УНИВЕРЗУМ**

Занимљиво је и то да се правилни полиедар може наћи у природи. Постоји низ организама чији костури имају облик разних правилних полиедара. Костур организма *Circogonia icosahedra* има облик икосаедра. Већина их живи дубоко у води и плен су коралним рибама, па се покушавају одбрани помоћу 12 шупљих бодљи из 12 врхова костура.

Већина вируса, попут вируса херпеса, има облик икосаедра. *Fero-sulfid (FeS)* је хемијско једињење чији кристали имају облик додекаедра. Минерал *silvit* има кристалну решетку у облику коцке, а *kuprit* формира кристале у облику октаедра.

Знање које имамо је само мрвица онога што немамо. (ПЛАТОН)

Приредила Биљана Илић,
наставник математике

Тајна школе - Светомир Бојанин (2002)

Светомир Бојанин, рођен 1932. године у Боламу, у Барањи, био је наш уважени дечији психијатар и професор на Универзитету у Београду. Широј јавности је постао познат као аутор важних књига из области педагогије и дечије развојне психологије *Школа као болест и Тајна школе* у којима отвара питања о томе шта школа заиста значи у животу и развоју деце и омладине и како се иза званичних наставних програма крије много дубљи свет односа, емоција и васпитног деловања. Бојанин нас подсећа да школа није само простор за усвајање знања, већ и место где дете открива и формира себе и открива друге.

Након вишедеценијског настојања да разуме наше школство, али и генерално, школу европске провенијенције као и разлог пораста кризе другарства и девијантних понашања, аутор указује на *неприкладан однос савремене школе према менталном здрављу деце и омладине*. Тајна школе нам пружа и одговор на ове проблеме и представља модел школе каква би требало да буде, *хумана, слободна и пут за развој здраве, пуне, зреле и срећне индивидуе*.

За аутора је, пре свега, тајна како је школа као таква успела да опстане до данашњег дана и додаје да је „школа трагична институција европске културе“. Својим садржајем, она збуњује децу односно *није нашла место у животима деце*.

Школа је у почетку паметно конципирана и имала је задатак да негује поштовање према науци, родитељима и наставницима, да негује поштење, културу итд. У стварном животу и у данашње време, „све је испало наопако“. Пре свега, школа је постала *слушкиња режима* (као у фашизму када је школа стварала Хитлер југенд-е, у социјализму скојевце или подређеност школе уским утилитарним циљевима прагматичног друштва отуђених индивидуа, у којима се интерес економског просперитета постулира као основна вредност и путоказ), уређују је министарства, а школи није остављено ништа од њених првобитних задатака. *Школа није слободна*. Прилично добра илустрација у малом, таквих слабости школе је да се ученици сећају само оних наставника и професора који су били посебни, аутентични, независни, своји, „чудаци“, оних који су искакали из шаблона.

1. Мотив

У скамијашки организованој настави могу да се науче неке истумачене лекције али оне не могу да постану покретачи мотива у детету све дотле док се не *прожму осећајношћу* и морају се *проверити посредним искуством*. Информација није сазнање! Мора се направити разлика између пуког информисања и *мукотрпног процеса сазнавања*. Сва знања која су усвојена *проосећавањем* уграђују се у основу бића личности обликујући њене односе према свету и према њој самој у том тако упознатом, свету. *Личност тако свој психички и морални интегритет брани од сваког пропагандног завођења*.

2. Поистовећивање и идентитет

Процес поистовећивања је сложен. Субјект прихвата оне обрасце понашања који му се нуде, *али који највише одговарају неким његовим унутрашњим потребама*. *Поистовећивање је битно за моделовање процеса осећајности, говора и мисаоних операција у свим нивоима мишљења*. Школа у кројењу својих наставних планова мора да води рачуна о идентификационим узорима јер *идентификациони узор нуди она понашања којима дете може да разрешава проблеме које није могло да савлада сопственом инвентивношћу*.

3. Креативно као витална потреба

Најкреативнији моменти детињства и младости се јављају у оквиру неконвенционалних облика понашања, праћених стидљивошћу. *Унутрашња тежња за креативним чином није увек и тежња да се нешто буде*. Тежња да се нешто уради и створи на тим раним узрастима има предности испред оне да се буде значајан у друштву. То се, међутим, деци одмах натура. Ако напише леп стих, биће песник, Ако лепо наслика, биће сликар...Одрасли веома рано наметну деци то *бити значајан у друштву*" отварајући путеве девијантном развоју детета, чак и онда када је оно талентовано. *САМО СТВАРАЊЕ ПРЕСТАЈЕ ДА БУДЕ МОТИВОМ, А ЗАХТЕВ БИТИ ЗНАЧАЈАН У ДРУШТВУ, ЗАРОБИ*

ЊЕГОВ ТАЛЕНАТ И ЊЕГОВУ ИГРУ И ЧИТАВ ДЕЧИЈИ ФАНТАЗМАТИЧНИ СВЕТ!!!
Школа у својим ученицима подстиче тежњу да буду изнад других по сваку цену... да се
цео свет диви њиховој одређеној моћи. Чим деца својим умењем себе мало одшкрину свету,
тај свет тако нагло и тако грубо хрупи у њихову бит да све поразбија, расцепи, остављајући
рушевине. **КОЛИКО ЈЕ САМО ТАЛЕНТОВАНИХ ДЕЧАКА И ДЕВОЈЧИЦА**
ПРОГЛАШЕНИМ ВУНДЕРКИНДИМА, ОСТАЛО ОПУСТОШЕНОГ ДЕТИЊСТВА.

Тајна као реална потреба живота

Тајне се уочавају нашом осећајношћу. Измаме осећање и оно сазнајне процесе
мотивише да разреши проблем.

Тајна делује немумто, и неагресивно. Она се не одгонета када смо несигурни,
нестрпљиви, бахати, испуњени очајничким самосажаљењем. Стално нас подсећа на
недохвате људског бића, ка којима узалуд тежимо. Чезнемо да је подредимо својој вољи и
својој сасвим интимној личној потреби, Томе се тајна не да. **Због тога се у школи не сме**
стварати мит о свемоћи људске памети. Дете мора да научи да поштује своје доживљаје и
да схвати да се они одигравају у области осећања, која не траже увек логичка објашњења.

Тек када воли, човек може да разуме појаве стварности. Када се појава коју личност
опажа **проосећа, она се вреднује етичким кодом и потом одабира.** Основно знање које
полазници морају да добију у школи и да собом понесу у живот јесте чињеница **да је свака**
тајна заснована на етици. Хераклит: Очи и уши људима су рђави сведоци ако имају
варварске душе. Миленијум касније, Свети Јован Златоусти приближава овај фрагмент
говорећи да је добро „изоштравати језик“ или учити се, али је битније „прочишћавање
душе“, од чега зависи употреба тих знања.

Још ставова

Ефикасност школства се једино може мерити по томе да ли прати и подстиче развој
личности и капацитете њихових мотивација. **Сазнање је права ствар само ако је радовање**
онима што уче. Сазнавање је ново поље радовања сваке личности, које се отвара у
најранијем детињству и осваја се током целог живота. Радост коју досежемо и осећамо
чином сазнавања, овладавања вештином, заснива се на чињеници да смо од осмог месеца па
до краја живота способни да у стварима и облицима препознајемо ново и да у доживљајима
препознајемо недоживљено. Сам чин открића ослобађа људску природу од тајанствености
односа између појава и ствари и између нас самих као појава у времену и као "предмета" у
простору. **Тај тренутак ослобођења људског бића увек побуђује радовање.**

Резиме

Школа је све мање образовна институција јер се све већи део образовања и све чешће
стиче изван школе. Исто тако, она више није ни васпитна институција јер све мање утиче на
понашање деце и омладине. Школски систем у формирању планова и програма не води
рачуна ни о потребама ученика и родитеља. Школа је увек режимска, увек је потчињена
режимима и идеологијама. Угрожена је новим технологијама едукације. Постепено се
маргинализује као институција. **Школа је изгубила свој морални интегритет васпитача**
чак и пред својим господарима јер служи све који дођу на власт, без обзира на смер
програма који та власт спроводи! Изгубила је и поверење родитеља, који је све чешће
доживљавају као присилу, а не као потребу или помоћ у образовању и васпитању своје деце.

Модел школе каква би она требало да буде подразумева да је она **средиште**
друштвеног живота ученика који је похађају и са широком лепезом ваннаставних
активности. Она мора бити економски независна као и у својим политичким и етичким
ставовима.

Приредила Невена Костић Ђ.

Наша школа на Сабору учитеља 2025.

Пројекат „Посета Светог Саве и Вука Стефановића Караџића проткана алатима вештачке интелигенције“

Наш пројекат је изабран за Зборник радова Савеза учитеља РС. У овом раду смо описале и удружиле активности ученика одељења 4/1 и ученика 6. разреда. Циљ нам је био обележавање Међународног дана матерњег језика у школи доласком Светог Саве и Вука Стефановића Караџића помоћу вештачке интелигенције. Пројекат смо реализовале кроз радионице у Музеју воштаних фигура у Јагодини. Оствариле смо вршњачку едукацију између ученика четвртог и шестог разреда. Циљ нам је био неговање српског језика, проширивање знања о Вуку Стефановићу Караџићу и Светом Сави као и примена вештачке интелигенције у настави.

Учитељица Весна Миленковић
Наставница информатике Емина Илић

Пројекат „Путујемо кроз време у нашем климатском возилу“ у оквиру теме „Климатске картице за децу“

Мој пројекат је одабран као пример добре наставне праксе и представила сам га онлајн на Сабору учитеља 2025. У пројекту су учествовали ученици одељења 2/3 кроз предмет Свет око нас. Циљ пројекта је био развијање и јачање свести о потреби за очувањем и заштитом природе. Деца постају истраживачи климе! Путујући климатским возилом широм света, они истражују прошлост, садашњост и будућност. Кроз путовања смо посетили рециклажни центар у Јагодини, расадник биљака у близини школе, неговали смо биљке, писали еколошка писма и правили плакате о очувању Планете. Ученици су активно учествовали у раду, постављали питања и проналазили креативна решења кроз акције против климатских промена.

„Нико није превише мали да би направио промену“
Грета Тунберг

Учитељица Миа Синобад

Лингвиста коме дугујемо колико и Доситеју, Вуку и Његошу: САНУ 2025. прогласила годином Ђуре Даничића поводом два века од његовог рођења

Српска академија наука и уметности прогласила је 2025. годином Ђуре Даничића, српског филолога, преводиоца и лексикографа, оцењујући да је реч о „једном од највећих лингвиста у историји српске науке и културе, утемељитељу модерне србистике, уз Вука Стефановића Караџића творца савременог српског књижевног језика“.

Повод је два века од Даничићевог рођења.

Српска академија наука и уметности прогласила је 2025. годином Ђуре Даничића, српског филолога, преводиоца и лексикографа, оцењујући да је реч о „једном од највећих лингвиста у историји српске науке и културе, утемељитељу модерне србистике, уз Вука Стефановића Караџића творца савременог српског књижевног језика“.

Повод је два века од Даничићевог рођења.

У складу са традицијом обележавања важних годишњица српских академика САНУ је, у част Ђуре Даничића током 2025. организовала научни скуп, изложбу и објавила књигу о животу и делу овог великог поштоваоца и браниоца рада Вука Стефановића Караџића, који се сматра једним од најзначајних научника на проучавању српског и хрватског језика.

„Колико дугујемо Доситеју Обрадовићу, Вуку Стефановићу Караџићу, Петру Другом Петровићу Његошу, ништа мање не дугујемо ни Ђури Даничићу, скромном човеку, изузетном научнику и великом родољубу“, саопштила је на дан 200. годишњице Даничићевог рођења 19. априла по грегоријанском календару САНУ у заједничком допису медијима заједно са Народном библиотеком Србије, Матицом српском, Институтом за српски језик САНУ, Библиотеком Матице српске, Катедром за српски језик са јужнословенским језицима и Катедром за српску књижевност са јужнословенским књижевностима Филолошког факултета у Београду.

У саопштењу се подсећа да је Даничић „у многим областима код Срба, па чак и осталих Словена, био први“.

„Први је објавио историјски речник језика једног словенског народа, ‘Рјечник из књижевних старина српских’, а његова монументална ‘Српска синтакса’ испред свих је других синтаксичких студија тога времена. Уз Вука Стефановића Караџића неименовани је аутор капиталног ‘Српског рјечника’ из 1852. Српску културу задужио је изузетним преводом ‘Старога зајвета’, издањима великих средњовековних писаца, монографијама, студијама и критикама, али и увођењем обавезног примерка за Народну библиотеку сваке књиге објављене у Србији. Био је управник Народне библиотеке, секретар Друштва српске словесности, професор Лицеја и Велике школе у Београду, тајник Југославенске академије знаности и умјетности, председник Српског ученог друштва, члан Књижевног одељења Матице српске, инострани члан Императорске академије наука у Петрограду“, набраја се у заједничком саопштењу.

Ђуро Даничић је рођен 6/9. априла 1825. у породици новосадског свештеника Јована Поповића. Један од најбољих ученика у историји Српске православне велике гимназије у Новом Саду школовање је наставио у Пожуну и Бечу, где је уз Франца Миклошича и Вука Караџића стасао у главног србисту свога времена.

Презиме је променио 1847. у Даничић инспирисан јунаком једне народне песме и под њим се потписао на свом првом научно-полемичком раду „Рат за српски језик и правопис“, којим је увео је модерну научну методологију у решавање питања српског језика.

Његова „Мала српска граматика“ и, како оцењу у САНУ, „неуморан лекторски рад на текстовима и друштвена активност у служби просвете и науке довели су до коначне победе српског књижевног језика заснованог на столетном искуству усмене књижевности и поузданом утврђивању чињеница, у најбољим традицијама централноевропске филологије тога времена“.

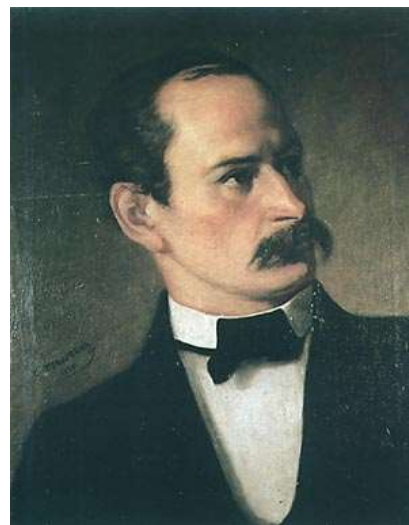
У започетом делу „Рјечник хрватског или српског језика“, Даничић је предложио реформу латиничног писма по утледу на Вукову реформу ћирилице.

Овај рад није завршио.

Преминуо је у Загреду 17. новембра 1882. у 57. години.

Његови посмртни остаци пренети су убрзо у Београд и сахрањени на тадашњем Марковм гробљу, данашњем Ташмајдану.

Од 2. јануара 1849. до краја живота био је дописни члан, а једно време и секретар Друштва српске словесности.

Приредила Маја Алексић,
наставник српског језика и књижевности – библиотекар

Шездесет четири године од смрти великог Бранка Миљковића

Узалуд је будим

Будим је због сунца које објашњава себе биљкама
због неба разапетог између прстију
будим је због речи које пеку грло
волим је ушима
треба ићи до краја света и наћи росу на трави
будим је због далеких ствари које личе на ове овде
због људи који без чела и имена пролазе улицом
због анонимних речи тргова будим је
због мануфактурних пејзажа јавних паркова
будим је због ове наше планете која ће можда
бити мина у раскрвављеном небу
због осмеха у камену другова заспалих између две битке
када небо није било више велики кавез за птице
него аеродром
моја љубав пуна других је део зоре
будим је због зоре због љубави због себе због других
будим је мада је то узалудније неголи дозивати
птицу заувек слетелу
Сигурно је рекла: нека ме тражи и види да ме нема
та жена са рукама детета коју волим
то дете заспало не обрисавши сузе које будим
узалуд узалуд узалуд
узалуд је будим
јер ће се пробудити друкчија и нова
узалуд је будим
јер њена уста неће моћи да јој кажу
узалуд је будим
ти знаш вода протиче али не каже ништа
узалуд је будим
треба обећати изгубљеном имену нечије лице у песку
ако није тако одсеците ми руке и претворите ме у камен

Бранко Миљковић

Писмо Бранка Миљковића пријатељу Петру Цацићу

„Драги пријатељу, не знам зашто, али желим да ти објасним суштину свог пораза од кога се никада више нећу опоравити. Пре свега мораш знати да моја несрећа није пуки љубавни јад. Или, тачније речено, јесте то, ако се та моја љубав схвати као ерос у спинозистичком смислу. Та Жена није била тек моја љубавница. Она је била прва и основна потреба мога духа. Она је била и моја духовна заштита и заклон. Она је била за мене заштитни омотач од метафизичке студени. Без Ње ја сам потпуно и директно изложен космичкој бесмислици и ноћи. Моја усамљеност је сада апсолутна. За мене не постоји област чистог важења и певања. Сада моје песме траже моју главу. Више нема ко да ме са њима помири. То је само Она знала. А није знала да зна. Поред Ње најопасније мисли претварале су се у дивне и безазлене метафоре. Сада је све то подивљало и бесомучно кидише на мене. Када бих само могао побећи од онога што сам рекао!

Живим у ужасном страху. Бојим се да говорим, да пишем. Свака ме реч може убити. Ја сам највећи део својих песама написао пре него сам Њу заволео, али тек са Њом ја сам постао песник тј. онај који није угрожен оним о чему пева, који има један повлашћен положај у односу на оно што казује. Сада моја поезија губи сваку вредност и извргава се у мог најжешћег непријатеља. Можда бих ја постао прави песник да је та дивна Жена остала крај мене. Овако ја сам онај што се играо ватром и изгорео. Пораз не може бити победа ма колико велики био. Изгубивши њу ја сам изгубио и своју снагу, и свој дар. Ја више не умет да пишем. Остала је само несрећа од које се ништа друго не може направити осим нове несреће.

Сећаш ли се, драги пријатељу, да сам ја написао стих: 'Један несрећан човек не може бити песник'. Тек сада видим колико је то тачно. Ја ћу покушати да живим и даље, мада сам више мртав од свих мртваца заједно. Али ова ужасна патња је последњи остатак онога што је у мени људско. Ако њу надживим, не очекујте од мене ништа добро. Али ја не верујем да ћу је надживети.

Жели ти све најбоље Бранко

Приредила Маја Алексић,
наставник српског језика и књижевности - библиотекар

Најстарија библиотека на свету основана је између 2500-2250. године пр.н.е, 53 километра западно од Алепа у Сирији

Краљевска библиотека древног краљевства Елбе сматра се најстаријом библиотеком на свету. Срушена је, али успешно су спашене 2 хиљаде глинених плоча, те око 4500 фрагмената.

Библиотеку је открио италијански археолог са римског Универзитета, између 1974. и 1976. године. Такође, највећи број пронађених текстова из трећег миленијума п.н.е. пронађено је управо у овој библиотеци.

Занимљиво је то да је у овој библиотеци постојало правило слагања и класификације плоча. Веће плоче слагале су се на полице и по областима. Ове плоче показују почетак транскрипције текстова на стране језике и коришћење различитих писама.

Приредила Маја Алексић,
наставник српског језика и књижевности - библиотекар

Најстарија библиотека која и даље ради

У срцу Вероне, на само десетак минута хода од чувене *Цаса ди Јулијетта* (Јулијине фиктивне куће са балконом), скрива се право благо за љубитеље историје и књижевности – *Ла Библиотеца Цапitolаре*, најстарија још увек функционална библиотека на свету. Смештена у импресивном комплексу Веронске катедрале, ова библиотека је попут чаробног портала који нас води на путовање кроз векове, откривајући нам драгоцене рукописе и невероватне приче о развоју писмености и знања.

Скрипторијум и ризница људског напретка

Иако тачан датум оснивања није познат, претпоставља се да је библиотека основана у 6. веку, најкасније 517. године нове ере. У почетку је служила као скрипторијум, место где су монаси пажљиво преписивали и илуминирали рукописе, чувајући на тај начин древна знања од заборавља. Кроз векове, библиотека је преживела бројне невоље, од ратова и пожара, до поплава и епидемија куге. Чак ни бомбе из Другог светског рата нису успеле да је униште, иако су многе књиге претрпеле оштећења. Сама зграда у којој је смештена библиотека је такође импресивна. Део је комплекса Веронске катедрале, те је унутрашњост украшена фрескама и дрвеним полицама за књиге, стварајући амбијент који нас враћа у давна времена.

Непроцењиво благо међу корицама

Данас, *Ла Библиотеца Цапitolаре* поносно чува преко 1.200 рукописа, 4.000 инакунабула (књига штампаних пре 1501. године) и преко 12.000 штампаних књига. Међу њеним највреднијим је „Codex Вероненсис” из 4. века, један од најстаријих сачуваних рукописа Библије, као и „Итала” превод Библије. У њој могу да се нађу дела античких аутора попут Вергилија и Катула, и рукописи о медицини, астрономији и музици. Посебно се истиче и „Институтионес” Гаја, текст о римском праву из 5. века, пронађен као палимпсест (рукопис написан преко старијег, избрисаног текста). Овај рукопис је од непроцењиве вредности за историчаре права јер пружа увид у развој правног система у античком Риму.

Сусрет дигиталног доба и древних рукописа

Данас је *Ла Библиотеца Цапitolаре* отворена за јавност и нуди вођене туре на италијанском и енглеском језику. Цена улазнице је 7€, а за децу од 11 до 14 година цена је 6€. За оне који желе дубље да зароне у прошлост, ту је посебна тура „У шетњи са префектом”, где вас кроз библиотеку води Монсигнор Бруно Фасани, префект библиотеке. Цена ове туре је 25€. Обавезна је резервација. Поред тура, библиотека организује и привремене изложбе, предавања и радионице на различите теме везане за рукописе, историју књига и писменост. Многи рукописи су дигитализовани и доступни су online за истраживање, што омогућава приступ овом непроцењивом благу људима широм света.

Више од библиотеке

Ла Библиотеца Цапitolаре је сведочанство о људској тежњи за знањем, очувању историје и преношењу мудрости кроз генерације. У време дигитализације и виртуелне стварности, ова библиотека нас подсећа на важност физичке књиге, на мирис старог папира и на магију која се крије међу страницама рукописа. Ако се нађете у Верони, обавезно посетите *Ла Библиотеца Цапitolаре* и доживите чар ове древне ризнице знања. Ово је место где се прошлост сусреће са садашњошћу, а мудрост старих времена и даље инспирише и поучава.

Приредила Маја Алексић,
наставник српског језика и књижевности - библиотекар

Најстарија библиотека у Србији

Библиотека Матице српске најстарија је српска библиотека националног значаја и прва јавна научна библиотека у Срба.

Када од споменика Светозару Милетићу кренете Змај Јовином улицом, па код Владичанског двора скенете лево, и наставите Улицом Николе Пашића на трећој раскрсници ћете наићи на зграду која се налази на листи непокретних добара Србије од великог значаја.

У тој згради, саграђеној 1912. године по пројекту Момчила Тапавице, налази се Матица српска, заједно са Библиотеком.

Место на коме се данас налази ово гламурозно здање са куполом, уравнотежене форме, са два крила која се протежу дуж две улице некада је припадало Марији Трандафил и ту се некада налазило сиротиште ове добротворке. Пред своју смрт, госпођа Трандафил је сву своју имовину, 1878. године поверила Матици српској.

Када је монументално здање класичне једноставности, изграђено – у њега смештена Матица српска.

Када и где је основана?

Библиотека Матице српске најстарија је српска библиотека националног значаја и прва јавна научна библиотека у Срба. Настала је 1826. године у Пешти, заједно са оснивањем Матице српске.

Оснивачи Матице српске, интелектуалци који су живели у Хабзбуршкој монархији, код којих родила се мисао о очувању и јачању културног идентитета српског народа и његовог укључивања у савремене европске токове, записали су да им је циљ „распрострањеније књижевности и просвештенија народа српског, то јест да се књиге српске рукописне на свет издају и распрострањавају“.

За јавност је отворена 26. августа 1838. године, а у њој ће „најпаче сваки Славјанин, буди кога наречија и колена славенског син био, слободан приступ имати и књиге читати моћи“.

Смештена је тада у Текелијанум, завод за помоћ Србима на школовању у Пешти који је основао Матичин председник и покровитељ Сава Текелија.

Први познати поклон Библиотека је примила од Атанасија Стојковића 1832, а исте године је са њом започела размену публикација и Руска академија наука. Од априла 1839. Библиотека се убрзано попуњава и постаје највећа српска библиотека.

Прве велике личне библиотеке поклонили су јој и завештали Платон Атанацковић и Сава Текелија, а за њима и многи други дародавци, међу којима и Теодор Павловић, Димитрије Тирол, Вук Караџић, Петар ИИ Петровић Његош, Јован Суботић, Јан Колар и други.

Заједно с Матицом, 1864. године, Библиотека је пресељена у Нови Сад .

Током оба светска рата Библиотека је била затворена, а њене збирке су, срећом, остале готово нетакнуте.

После Другог светског рата Библиотека је интензивно наставила да се развија. Од 1948. године постаје Централна (матична) библиотека Војводине и почиње да прима обавезни примерак свих штампаних ствари из Србије, а од 1965. до данас из целе земље.

Зграда је 2007. године добила и нови део. Нова зграда Библиотеке има 4.300 м², а највећи део простора је намењен за смештај публикација.

По богатим збиркама које пружају изванредне могућности за културно-историјска и научна истраживања и разноврсним видовима свог библиотечко-информационог рада, Библиотека Матице српске је савремена библиотека јужнословенског значаја, а њено дуго и континуирано трајање сврстава је међу културне институције српског народа с најдужом традицијом.

Приредила Маја Алексић,
наставник српског језика и књижевности – библиотекар

Био једном један лаф

Ученици четвртог разреда посетили су Народну библиотеку "Радислав Никчевић", која је организовала изложбу "Био једном један лаф - Душан Радовић".

Ученици су имали прилику да се упознају са животом и стваралаштвом Душана Радовића да учествују у тематским активностима и да на занимљив начин истражују маштовит свет речи, мисли и ликова из Радовићевог богатог опуса.

КАД ТАЛЕНАТ ЗАИСКРИ

Златна лепота

Златну лепоту јесен доноси,
када нам топлоту односи.

Под ногама лишће шушти,
кад свакога дана киша пљушти.

Гумене чизмице обули су сви
да скачу по барама весели.

Кишобрани су као ракете
уз помоћ којих деца преко बारे прелете.

Свако дете воли јесење доба,
јер воли њене плодове да проба.

Нове авантуре ствараћемо ми,
уз праву чаролију јесени.

Емилија Хацић 4/3

Сунчев дан

Сунце сија, мами цвркут птица,
Дан је леп, без граница.
Облак мали плови лењо,
Све је тихо, за сунчев дан спремно.

Трава шуми, ветар је њише,
Пролеће ми лице брише.
Цвеће шарено главице диже,
На мој длан лептир стиже.

Смејем се, скачем, срце ми к'о чигра,
Све је као бајка и игра.
А ако падне кап кишице,
Брисаћу је са косице.

Чак и када небо плаче,
Знам да сунце и тад скаче.
Свет је леп док сањам будна
Моја је душа у сунчевом дану срећна, чудна.

Сара Петковић 7/2

Сан

Причаћу Вам причу...
о сновима, о детињству,
о машти и жељама
прошараним разноврсним бојама.

И сањах месец и сањах звезде
како сјаје и срећно се гнезде.
И смеше ми се с' неба, пружају ми длан
да мирно и спокојно усним дивни сан.

Сањала сам децу...и песму и игру,
гледам друга свог...подсећа на чигру.
Сви имамо осмех и немамо тајне,
наше игре веселе су, чаробне и бајне.

И видех дугу, ту, у сну свом.
Боје су се разлиле по безбрижном лицу мом.
И жута као лимун и зелена као трава,
црвена као ружа, лила... љубичица права.

Док мирно спавам предивна је дуга,
ластавице црне враћају се с' југа.
Док спокојно сневам жеље ми се броје
да небо чува све нас, све другове и намилије моје.

Анабела Николић 7/3

Разговор с природом

Сунце ми се смешка,
Као да ми маше,
А облак ми шапће:
„ Хеј, пази да не изађе!“

Птица лети високо,
Носи своје снове,
А ја јој весело
шаљем речи нове.

Трава шушти тихо
када ветар дуне,
као да ми прича
тајне своје пуне.

Кад се дан затвори,
Звезде крену сјати,
Ја им шапнем тихо:
„ Дођите ме пратити!“

Николина Максимовић, 7/2

Шта је срећа?

Стално се питам шта је то срећа?
Љубав, слобода, пара пуна врећа?
Да л' срећа су ситнице ил' велике ствари,
како постајемо срећни и шта нам срећу квари?

У честој сам дилеми
шта ми осмех ствара.
Песма, игра или можда дуга
док своје боје у чаролију претвара.
Можда другови или другарице праве,
можда књиге, слике,
моје играчке старе.

Помозите, људи, питање ме буну,
како решити дилему у мојој забуну?

Можда и ви тако размишљате често,
можда срећу чине људи који у нашим срцима
заузимају посебно место.

Можда мале жеље остварене тек,
можда здравље, можда успех,
можда за разне болести измишљени лек.

Питам се, питам...и ништа ми није јасно.
Нека смо ми здрави, насмејани, срећни,
нека песма наша баш чује се гласно.
Питам се, питам....не знам на шта срећа личи,
нек је нама осмеха док одговоре траже научници.

Нина Петровић, 7/3

АНЕГДОТЕ СЛАВНИХ НАУЧНИКА

Исак Њутн (1643-1727)

Енглески физичар, математичар и астроном, Њутн, поставио је закон опште гравитације и основе законе механике. Творац је диференцијалног и интегралног рачуна. Јединица за јачину силе по њему носи и назив њутн (1N)

Подстрек за учење

Једном је Њутнов млађи брат запитао Њутна:

-Јеси ли био добар ђак?

-У почетку сам био један од најгорих у разреду. Али када ме је један од ученика издеветао, мислећи да као најбољи ђак има права на то, одлучио сам да му се осветим – рече Њутн.

-Како си то учинио?

-Прионуо сам на књигу и убрзо постао први ђак у разреду.

Роберт Кох

Немачки лекар и бактериолог Кох открио је узрочник туберкулозе (Кохов бацил) и колере. Добитник је Нобелове награде за медицину 1905. године.

Неизлечива болест

Једном је на преглед код Роберта Коха дошла уображена богата дама.

-На шта се жалите, мила?

Узбуђено је одвратила пацијеткиња:

-Шта је с поштовањем? Да ли схватате с ким разговарате? Ја нисам навикла да ми се било ко обраћа другачије него са госпођо!

-Ту болест ја не умем да лечим – хладно је одговорио Кох и гласно изговорио према чекаоници:

-Молим, следећи!

Никола Тесла

Српски електротехничар, физичар и проналазач Никола Тесла изумео је трофазни систем за пренос електричне енергије, индукциони мотор, генератор и трансформатор за високофреквентне струје, систем за бежично управљање... Јединица за магнетну индукцију носи по њему назив тесла (1T)

Америчка шала

На почетку рада у Америци Тесла је по Едисоновом налогу позван да поправи генератор на броду Орегон. Обећана му је велика награда. Радио је непрекидно двадесет сати и отклонио квар. Кад је ујутру кренуо у кући, срео се са Едисоном.

-Види Европљанина како мамуран луња ноћу по локалима, а није поправио брод- обрати се Едисон свом пратиоцу. Тесла му мирно рече:

-Брод је већ отпловио- и затражи обећану награду. На то Едисон одговори:

-Европљани не разумеју америчке шале

Марија Кири (1867-1934)

Француска научница Марија Кири открила је раднијум и полонијум са супругом Пјером Киријем. Дала је основ науци у радиоактивности. Добила је Нобелову награду за физику 1903. године (са супругом Пјером и колегом Антоан-Анријем Бекерелом). Нобелову награду за хемију добила је 1911. године.

Прибраност

Током једног експеримента који је водила Марија Кири у лабораторију је успаничено ушла њена асистенткиња и повикла:

-Мадам! Прогутала сам чиоду! Шта да радим?

-Добро, добро, није важно – одговорила јој је мадам Кири. – Даћу вам другу.

Алберт Ајнштајн (1879-1955)

Алберт Ајнштајн ,немачки теоријски Физичар,творац је теорије релативности. Објаснио је Брауново кретање(постојање молекула). За објашњење фотоелектричног ефекта помоћу квантне теорије добио је 1921.године Нобелову награду за физику. Хемијски елемент са редним бројем 99 у Периодном систему елемената носи назив ајнштајнум (Es).

Ајнштајн и Чаплин

Алберт Ајнштајн је волео да гледа филмове с Чарлијем Чаплином. Писао му је: “Ваш филм Златна грозница разумљив је сваком на свету и свакако ћете постати велики човек“.

На то је Чаплин овако одговорио .“Ја се Вама дивим још више. Вашу теорију релативности не разуме нико на свету, а Ви сте ипак велики човек“.

Михаило Петровић Алас (1868-1943)

Српски математичар Михаило Петровић заслужан је за стварање нових математичких дисциплина-математичке феноменологије и теорије математичких спектра. Конструисао је већи број рачунских машина за решавање диференцијалних једначина.

„ Ја сам још као ђак у Београду изучио рибарски занат и добио Мајсторско писмо докторске дипломе.“ (Мика Алас)

Када је имао 63 године,Михаило Петровић је кренуо на прву од седам научних експедиција. С малом групом француских научника прокрстарио је Атлантски океан у свим правцима и дубоко зашао у поларне области. Утиске са ових путовања објавио је у четири путописне књиге.

Приредила Маја Алексић,
наставник српског језика и књижевности- библиотекар

ЗЛАТНА ПРАВИЛА КОМУНИКАЦИЈЕ

- При доласку у друштво, поздравите присутне.
- При упознавању пружите руку и рукујте се, ни сувише јаким стиском, ни сувише слабом и изговорите своје име.
- При упознавању и поздрављању мушкарци увек устају, осим уколико нису стари или болесни. Жене никад не устају, осим уколико нису веома младе.
- Ословљавајте саговорнике са "госпођо" и "господине", а никако са "еј, ти".
- Ако се двоумите да ли да се не коме обратите са "Ви" или са "ти", пре се одлучите за "Ви".
- Не упадајте другима у реч.
- Не испитујте саговорнике.
- Не говорите страним језиком пред онима који га не разумеју.
- Не употребљавајте речи чије значење не знате.
- Не дижите глас ако се саговорник не слаже са вама.
- Разговарајте и слушајте без узречица и псовки.
- У друштву се не дошаптавајте.
- Не понављајте сто пута једно те исто.
- Не ширите тему ако остали хоће да се усредсреде на један проблем.
- Не говорите о одсутнима.
- Не говорите "он" и "она", већ те особе ословљавајте по имену.
- Не завршавајте саговорику реченице.
- Конверзација није монолог. Уступите реч и другима.
- Не додирујте саговорника.
- У друштву не започињете неодговарајуће теме (о болестима, физичким манама, вишку килограма, годинама, новчаним тешкоћама, љубавним подвизима итд.).
- Обазриво са причањем анегдота и вицева, нарочито "масних"
- Ако зевате, ставите руку на уста.
- При кијању и кашљању ставите марамицу на нос и уста.